

Даже незначительные абсолютные изменения частных показателей (DB , DC , DH_n , $DE_{\text{диск}}$ и т.д.) повлияют на относительное изменение значения $ЧПВ$, которое может быть оценено с помощью соответствующего коэффициента $K_{ЧПВ}$:

$$K_{ЧПВ} = \frac{1}{ЧПВ} \left\{ \frac{dЧПВ}{dB} \Delta B + \frac{dЧПВ}{dC} \Delta C + \frac{dЧПВ}{dH_n} \Delta H_n + \frac{dЧПВ}{dE_{\text{диск}}} \Delta E_{\text{диск}} \right\} \quad (7)$$

Из формулы (4) следует, что чем меньше значение коэффициента $K_{ЧПВ}$, тем устойчивее инновационный проект к изменению параметров или факторов, которые воздействуют на него. Данный коэффициент, на наш взгляд, может успешно использоваться при оценке эффективности реальных инвестиций в инновационные проекты. С его помощью можно осуществить практическое управление эффективностью вложенных средств, прогнозировать ее изменение при изменении экономической конъюнктуры как в стране, так и в отдельной отрасли или на конкретном предприятии.

Литература. 1. Зубкова С.В., Фасхiev Х.А. Оценка экономической эффективности инвестиций в новую технику // Машиностроитель.- №6.- 1998.- С.2-8. 2. Кобелев В.Н. и др. Управление ценовой стратегией электротехнического предприятия // Наука і освіта. Збірник наукових праць. - Х.: НТУ «ХПІ», 2004.- с. 263-270. 3. Мелкумов Я.С. Экономическая оценка эффективности инвестиций.- М.: ИКЦ «ДИС», 1997.- 160с. 4. Орлов П.А. Сравнительная оценка эффективности капитальных вложений // Экономика Украины.- 2004.- №1 (498).- С. 27-32. 5. Орлов П.А., Алдохина Н.И. Обоснование цен на машины производственного назначения на основе учета их эффективности.- Харьков: Изд. ХНЭУ, 2004.- 212с. 6. Панферов Г.А. Совершенны ли методические подходы к оценке эффективности инвестиционных проректор? // Российский экономический журнал.- 1997.- №2.- С.63-71. 7. Фасхiev Х.А. Оценка технико-экономической эффективности инвестиций и новой техники в рыночных условиях// Вестник машиностроения.- 1998.- №8.- С.36-43. 8. Яковлев А.І. Методика визначення ефективності інвестицій, інновацій, господарських рішень в сучасних умовах.- Х.: Бізнес Інформ, 2001.- 56с. 9. Рудь Н.Т. Інноваційні ризики//Научные труды Донецкого национального технического университета. Серия: экономическая.- 2004.-Вып.83.- С.65-72. 10. Кулиничев П.К., Лихман П.В. Основные показатели экономической эффективности инвестиций. Факторы, влияющие на точность оценки этих показателей. // Регіональні перспективи.- 2002.- №5(24).- С.41-43.

Подано до редакції 04.03.2009

УДК 330.322

А.В. ГРИНЬОВ, д.е.н., проф., Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, м.Черкаси

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті обґрунтовано теоретичні засади інвестиційного менеджменту, визначено сутність, принципи та зміст процесу управління інвестиційною діяльністю, запропоновано схему організаційно-економічного механізму функціонування інвестиційного менеджменту підприємства та представлено алгоритм розробки й реалізації інвестиційної стратегії.

In the article the theoretical bases of investment management are grounded, the essence, general principles and content of investment activity management process are determined, the scheme of organization and economic mechanism of investment management functioning is offered and the algorithm of investment strategy elaboration and realization is presented.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, організаційно-економічний механізм, інвестиційний менеджмент.

Вступ

На етапі становлення ринкових відносин однією з визначальних умов успішного функціонування та розвитку машинобудівних підприємств на всіх стадіях життєвого циклу виступає така найважливіша складова господарювання як інвестиційна діяльність, ефективність якої багато в чому визначається вмінням використовувати сучасні методології управління.

Радикальні економічні перетворення, що відбуваються, потребують розвитку та застосування системи конструктивних принципів та нових підходів до її здійснення у складних умовах національної економіки. Отже, особливого значення набуває проблема подальшого вдосконалення наявної теоретичної бази для визначення сутності та особливостей інвестування й розробки та обґрунтування на основі використання накопиченого наукового потенціалу адекватного методичного інструментарію прийняття управлінських рішень з різних аспектів інвестиційної діяльності, а також розробки відповідного теоретико-прикладного забезпечення щодо підходів та механізмів формування й ефективної реалізації інвестиційних стратегій.

Дослідженню проблеми управління інвестиційною діяльністю останнім часом присвячені наукові роботи Аніскіна Ю.П., Бланка І.А., Бочарова В.В., Бузько І.Р., Загороднього А.Г., Пересади А.А., Пономаренка В.С., Савчука В.П., Серова В.М., Стадницького Ю.І., Федоренка В.Г., Черваньова Д.М., Яковлєва А.І., Ястремської О.М. та інших відомих дослідників. Разом з тим, теоретико-методологічні засади системного управління інвестиційною діяльністю підприємства все ще залишаються недостатньо дослідженими та обґрунтованими, потребує практичного вирішення й проблема розробки адекватного сучасним умовам дієвого організаційно-економічного механізму та інструментів інвестиційного менеджменту.

Постановка завдання

Мета роботи полягає у визначенні теоретичних засад інвестиційного менеджменту на машинобудівних підприємствах України, вдосконалення організаційно-економічного механізму управління інвестиціями, розробка моделі формування та реалізації інвестиційної стратегії як основного інструмента перспективного управління всіма аспектами інвестиційної діяльності.

Методологія

Складність та багатоаспектність інвестиційної діяльності як соціально-економічного інституту зумовлює об'єктивну необхідність постійного вдосконалення та розвитку науково-теоретичних, методологічних та методичних засад управління нею, зокрема, всебічного комплексного дослідження, системного

подання, уточнення та доповнення положень вихідної концептуальної схеми інвестиційного менеджменту з метою забезпечення її адекватності флуктуаційним умовам сучасності та особливостям функціонування підприємств у трансформаційному високоризиковому економічному просторі України.

На нашу думку, під інвестиційним менеджментом слід розуміти діяльність, спрямовану на організацію та координацію інвестиційного процесу, яка ґрунтується на системі принципів, організаційно-економічних методів та техніки розробки й реалізації управлінських рішень.

Побудова такої системи має базуватись на ряді принципів, що складають методологію менеджменту і являють собою вимоги та керівні правила врахування об'єктивних економічних законів та закономірностей в управлінській діяльності, якими користується система, що управляє, під час впливу на систему, що управляється, а саме: ефективність; економічність; інтегрованість із загальною системою управління підприємством; комплексний та системний підхід до формування управлінських рішень; наявність зворотного зв'язку, або безперервність та коригованість; динамізм управління; поліваріантність підходів до розробки окремих управлінських рішень; орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства та узгодженість із ними.

Як наукове поняття управління виступає у єдності своїх сутнісних сторін: змісту (функцій) та технології (процедур) управління.

Зміст управлінського аспекту інвестиційної діяльності підприємства слід розглядати з позицій основних функцій управління – планування, організації, мотивації й контролю, узгодження яких досягається координацією, а їх виконання – орієнтовано на реалізацію головної мети та системи основних задач інвестування. Ефективна реалізація функцій інвестиційного менеджменту ґрунтується на визначеному механізмі, основними складовими якого є системи та методи інвестиційного аналізу, планування та контролю. Успішне функціонування механізму інвестиційного менеджменту багато в чому визначається ефективністю його організаційного та інформаційно-аналітичного забезпечення. В якості системи організаційного забезпечення виступає взаємопов'язана сукупність одиниць управлінського апарату, до компетенції яких, власне, і відноситься реалізація функцій управління інвестиційною діяльністю, а також ефективна інтеграція системи інвестиційного менеджменту до загальної оргструктури управління та координація її дії з іншими системами управління, в той час як інформаційна система має забезпечувати процес управління необхідними інформативними показниками (див. рис.1).

Організаційно-економічний механізм управління інвестиційною діяльністю знаходить своє уречевлення в ухваленні обґрунтованих інвестиційних рішень та ефективній їх реалізації. Технологію управління інвестиційною діяльністю, тобто процедури його здійснення, аналогічно до технології управління взагалі, яку описано в [1], можна розглядати з позицій циклічного процесу, що складається з трьох основних етапів, ув'язаних у просторі та часі: інформаційного, який охоплює збір, передачу, обробку, аналіз та збереження релевантної інформації, логіко-розумового, на якому відбувається розробка та прийняття інвестиційних рішень, та

організаційного, змістом якого є організація виконання інвестиційних рішень. Інтеграція зазначених сутнісних сторін інвестиційного менеджменту полягає в тому, що його функції являють собою взаємопов'язаний та взаємозалежний комплекс видів робіт, що виконуються, відповідаючи на питання, що робити, а процедури – цикл управління, вказуючи, як робити, тобто конкретні форми реалізації цих робіт, способи та прийоми, які мають забезпечити досягнення визначених цілей.

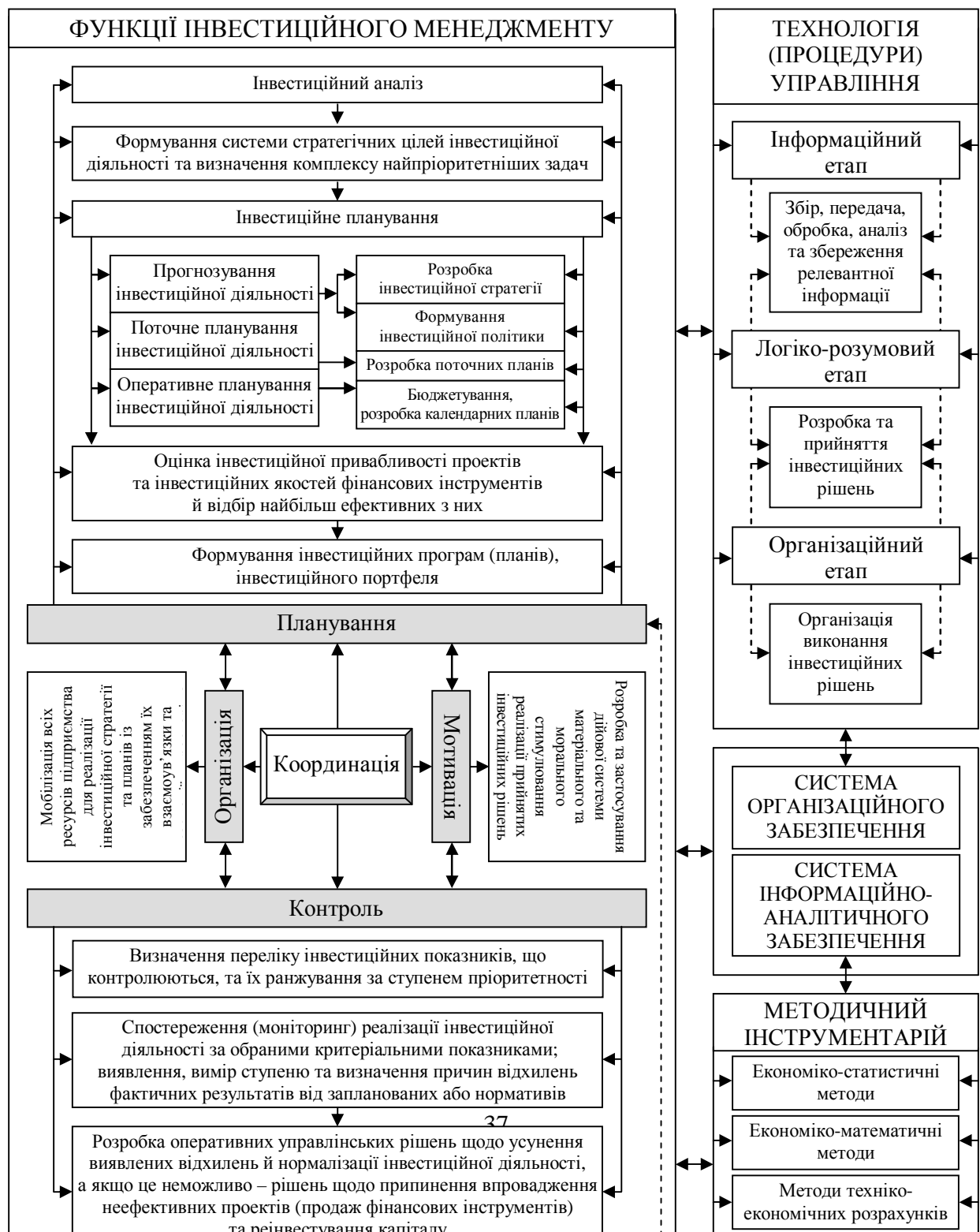

Рисунок 1 – Організаційно-економічний механізм функціонування інвестиційного менеджменту машинобудівного підприємства

Для узгодженого цілеспрямованого здійснення інвестиційної діяльності, її адаптації та оптимальної взаємодії з швидкозмінним інвестиційним середовищем, а також забезпечення динамічного розвитку необхідним є стратегічне управління нею на основі наукової методології, зокрема, сучасних теорій управління соціально-економічними системами із застосуванням системного, ситуаційного та цільового підходів, економіко-математичних методів та моделей. Дійовим інструментом прийняття ефективних рішень щодо розробки адекватної наявним умовам та вимогам моделі інвестиційної діяльності з урахуванням зовнішніх та внутрішніх факторів впливу є інвестиційна стратегія, яка певною мірою дає можливість формалізації процесу управління інвестиційною діяльністю, за рахунок чого досліджуваний процес може бути не лише адекватно описаний, але й змодельований в умовах конкретного суб'єкта інвестування.

Під інвестиційною стратегією розуміють систему довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства, а також найефективніших шляхів й засобів їх досягнення [2].

Головна мета інвестиційного менеджменту – підвищення ефективності інвестиційної діяльності – спрямовує його механізм на вирішення наступного комплексу пріоритетних задач: максимізація різного роду позитивних екстерналій від інвестування та забезпечення на цій основі високих темпів соціально-економічного розвитку суб'єкта інвестиційної діяльності, його конкурентоздатності й максимізації ринкової вартості; забезпечення фінансової рівноваги підприємства (фінансової стійкості та платоспроможності); нейтралізація або мінімізація різного роду ризиків, пов'язаних із інвестуванням тощо [3]. Постановка цих задач значно ускладнюється тим, що як самі задачі, так і потенційні результати їх вирішення, з одного боку, характеризуються складністю, множинністю й тісною інтегрованістю між собою, а з іншого боку – неузгодженістю, маючи при цьому часто навіть протилежну спрямованість, як-то одночасна максимізація інвестиційного прибутку й мінімізація ризику вкладення капіталу, отже, потребує пошуку можливостей оптимального їх поєднання, яке й визначає систему довгострокових стратегічних цілей інвестиційної діяльності підприємства, що задають напрямки його розвитку через неформалізоване відображення загального бачення перспективи й відбивають бажаний стан, який необхідно досягнути, використовуючи потенціал підприємства. На досягнення стратегічних цілей інвестиційної діяльності, які формуються, виходячи із системи цілей загальної стратегії соціально-економічного розвитку підприємства, власне, й орієнтована розробка інвестиційної стратегії.

Процес розробки та реалізації інвестиційної стратегії носить етапний характер і, на наш погляд, може бути представлений наступним чином (рис.2).

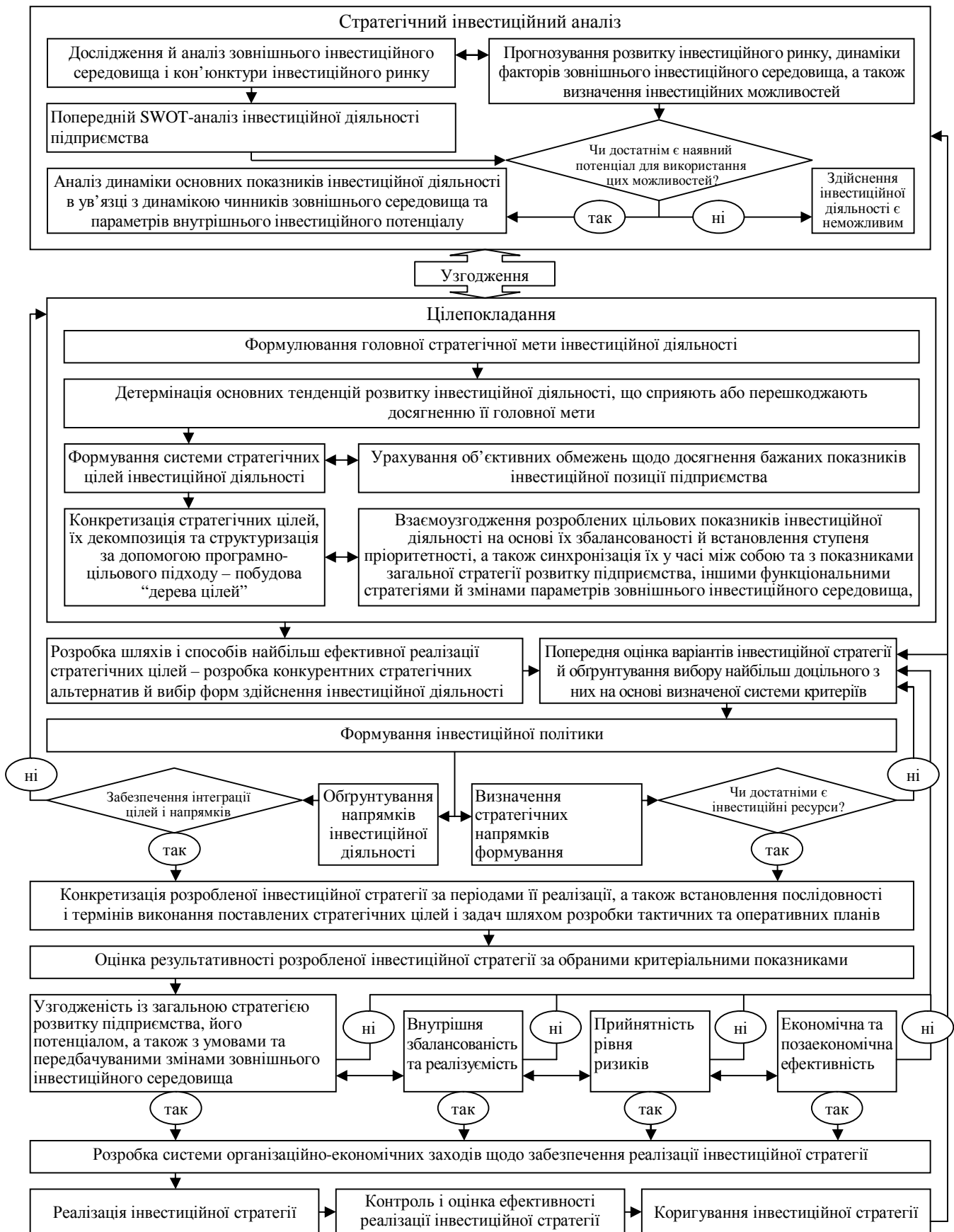

Рисунок 2 – Схема розробки інвестиційної стратегії підприємства

У загальному виді інвестиційну стратегію можна розглядати як довгострокову програму дій підприємства, метою якої є ефективне узгодження його інвестиційних пріоритетів та ресурсів, необхідних для їх реалізації. Виникнення нових факторів впливу та динамізм зовнішнього середовища, можливий перегляд цілей інвестування, зміна інвестиційного потенціалу тощо зумовлюють необхідність своєчасного коригування інвестиційної стратегії, а отже, ітеративність процесу її розробки.

Формування та ефективна реалізація інвестиційної стратегії значною мірою визначаються можливостями підприємства щодо її фінансування. а саме: доступом до джерел формування інвестиційних ресурсів, їх ефективного залучення за допомогою обґрунтування прийнятної вартості й пошуку шляхів забезпечення їх оптимальної структури. Отже, одна з центральних проблем здійснення інвестиційної діяльності – проблема обґрунтованого вибору джерел її фінансування – є предметом подальших наукових досліджень.

Висновки

У даній статті відповідно до об'єктивної необхідності постійного вдосконалення та розвитку науково-теоретичних, методологічних та методичних засад управління інвестиційною діяльністю, зумовленої положенням про забезпечення ним ефективності останньої, визначені сутність, принципи та розглянутий зміст цього процесу. В процесі теоретичного обґрунтування засад управління інвестиційною діяльністю представлено схему організаційно-економічного механізму функціонування інвестиційного менеджменту підприємства, яка розкриває його функції та технологію розробки й реалізації інвестиційних рішень і наочно демонструє систематизовані уявлення авторів щодо цих аспектів досліджуваної проблеми.

Запропонований алгоритм розробки та реалізації інвестиційної стратегії – дієвого інструменту стратегічного управління інвестиційною діяльністю – дає можливість формалізації процесу здійснення останнього для розробки адекватної наявним умовам та вимогам моделі інвестиційної діяльності з урахуванням зовнішніх та внутрішніх факторів впливу.

Література 1. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений. – К.: МАУП, 2004. – 504с. 2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2002. – 448с. 3. Управление инвестициями: В 2-х т. / Шеремет В.В., Павлюченко В.М., Шапиро В.Д. и др. – М.: Высшая школа, 1998.

Подано до редакції 05.03.2009